

ДО ПИТАННЯ ПРО ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

Мердова Ольга Миколаївна, завідувач кафедри адміністративно-правових дисциплін Донецького юридичного інституту МВС України (м. Кривий Ріг), кандидат юридичних наук.

Сучасна реформа Міністерства внутрішніх справ України, запровадження нової моделі підготовки кадрів для органів Національної поліції України потребують удосконалення системи поліцейської освіти з метою підготовки фахівців, які відповідали б світовим стандартам та потребам Національної поліції України. Одним із важливих завдань поліцейської освіти є якісна професійна підготовка майбутніх конкурентноспроможних фахівців та формування їх компетентностей, що реалізується цілим комплексом впливу на їх свідомість і поведінку, результатом якого є здобуття знань, умінь та практичних навичок, необхідних для якісної професійної поліцейської діяльності.

В проекті моделі підготовки кадрів для органів Національної поліції України першим рівнем підготовки поліцейських є підготовка кваліфікованих робітників за професією «Поліцейський», яка включає первинну професійну підготовку. Така підготовка, безумовно, повинна базуватися на компетентнісному підході. З огляду на це, вкрай важливим є вироблення та формування системи професійних компетентностей за професією «Поліцейський».

На сьогоднішній день, компетентність нормативно визначається, як динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти[1]. В свою чергу поняття «професійної компетентності» законодавчо не закріплено, воно дається в спеціалізованій літературі. Так, Енциклопедія освіти дає таке визначення «професійної компетентності» (від латинського *profession* – офіційно оголошене заняття; *compete* – досягати, відповідати, підходити) – інтегративна характеристика ділових і особистісних якостей фахівця, що відображає рівень знань, умінь, досвіду, достатніх для досягнення мети з певного виду[2].

Професійні компетенції традиційно поділяють на загальні професійні та спеціальні (фахові) компетентності. Загальні професійні компетентності – є знаннями та уміннями, що є загальними (спільними) для будь-якого поліцейського. Спеціальні (фахові) компетентності – це знання та уміння особи, які дають їй змогу виконувати трудові функції, швидко адаптуватися до змін у професійній діяльності та є складовими професійної кваліфікації.

Аналіз нормативно-правових актів, що визначають завдання, функції та повноваження, які покладено на працівників поліції, вважаємо за доцільне до системи професійних компетентностей віднести такі:

загальні професійні компетентності:

- здатність виконувати професійні завдання у відповідності з нормами моралі, правилами етичної поведінки поліцейського;
- здатність організації ефективної комунікації;
- здатність проявляти стресостійкість у професійній діяльності;
- здатність поважати честь і гідність особистості, дотримуватись і захищати права і свободи людини і громадянина;
- здатність виявляти, давати оцінку корупційній поведінці і сприяти її припиненню;
- здатність володіти методами, способами і засобами роботи з інформацією необхідною для ефективного виконання професійних завдань;

- здатність використовувати інформаційно-комунікативні технології в професійній діяльності;
- здатність надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної, допомоги;
спеціальні (фахові) компетентності:
- здатність застосовувати нормативно-правові акти, реалізовувати норми матеріального і процесуального права в професійній діяльності;
- здатність застосовувати заходи державного примусу;
- здатність забезпечувати публічну безпеку і порядок;
- здатність виявляти, припиняти та документувати кримінальні та адміністративні правопорушення;
- здатність здійснювати превентивну (профілактичну) поліцейську діяльність;
- здатність використовувати в професійній діяльності основи криміналістичних знань;
- здатність правильно і повно відобразити результати професійної діяльності в юридичній документації;
- здатність визначати алгоритм дій у різних типових та екстремальних ситуаціях професійної діяльності;
- здатність діяти в умовах застосування фізичного впливу, спеціальних засобів, вогнепальної зброї;
- здатність застосовувати фізичну силу, у тому числі спеціальні прийоми боротьби (рукопашного бою).

Безумовно, зазначений перелік професійних компетентностей за професією «Поліцейський» є авторським баченням і може бути модернізованим, уточненим та доповненим, проте їх визначення є особливо актуальним в умовах підготовки проекту стандарту професійної освіти робітничою професією «Поліцейський», розробку якого наразі ініційовано Департаментом персоналу, організації освітньої та наукової діяльності Міністерства внутрішніх справ України.

Список використаних джерел:

1. Про вищу освіту : Закон України. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 37-38. Ст.2004.
2. Енциклопедія освіти / гол. ред. В. Г. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1036 с.